

интерес к изучаемому предмету, осознавать ценность приобретенных знаний, вырабатывать стремление и умение самостоятельно их добывать. Самостоятельная работа формирует самостоятельность как черту характера, играющую важную роль в структуре личности современного специалиста, который должен обладать навыками самостоятельной и научной деятельности, иметь способности брать на себя ответственность, самостоятельно решать проблемы, находить конструктивные решения в кризисных ситуациях

Національні особливості міжкультурної комунікації при навчанні студентів з Індії у вищих навчальних закладах України

Куплевацька Л.О., Манівська Т.Є

Харківський національний університет імені В.Н.Каразіна

м. Харків, Україна

e-mail: movnapid@univer.kharkov.ua

Накопичений кафедрою мовної підготовки п'ятдесятилітній практичний досвід навчання іноземних студентів, аспірантів, магістрантів, стажистів більше ста країн світу свідчить про те, що в різних країнах по-різному розуміється мета навчання, по-різному відбувається організація навчального процесу, різняться стилі навчання та методичні засоби відбору та презентації навчального матеріалу, матеріалів контролю та оцінювання знань, відрізняються робочі стосунки між викладачами та студентами як учасниками навчального процесу та вимоги до поведінки студентів під час навчання. Усе назване зумовлює особливості побудови міжкультурної комунікації під час роботи в інтернаціональній студентській групі при викладанні російської та української мов як іноземних. Національні особливості роботи з різними національними групами (китайськими, туркменськими, арабськими й т. ін.) вже досліджувались. Нова національність в мононаціональних та багатонаціональних студентських групах вимагає від викладача такої групи вивчення національних особливостей з метою взаємної адаптації учасників навчального процесу, запобігання культурологічному шоку у студента, досягнення взаєморозуміння між викладачем та студентом, що складає основу

ефективності міжкультурної комунікації в умовах навчального процесу. Багаточисельність індійських студентів у мононаціональних та багатонаціональних групах на різних факультетах Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, що склала на травень 2016 року майже 20% всієї кількості іноземних студентів, та відсутність досліджень з навчання цього контингенту зумовили актуальність дослідження, що пропонується.

При роботі у групах, де є студенти з Індії, потрібно враховувати **співпадання** у навчальному процесі в Індії та в Україні:

- наявність розкладу занять і обов'язковість його виконання;
- обов'язковість відвідування занять, відсутність «вільного відвідування»;
- наявність лекційних та практичних занять;
- розподілення навчального процесу на семестри; поточний та підсумковий контроль знань по кожній дисципліні;
- багаторелігійний склад навчальної групи;
- відповідність Болонській системі: бакалаврат, магістратура, докторантура.

Відмінності:

- кастова стратифікація суспільства, що відбиватиметься на роботі в групі, яка потребує міжособистісних контактів, таких як робота в парах, проголошення оцінок роботи протягом уроку й т. ін.;
- початок і закінчення навчального року на місяць раніше: з серпня до початку червня, що зумовлюватиме зрив літньої сесії через від'їзд студентів на батьківщину;
- початок і закінчення занять протягом одного робочого дня: початок близько десятої години, а закінчення близько дев'ятнадцятої, що пояснює запізнення студентів на пари, які починаються о восьмій годині і готовність працювати на парах, що починаються о сімнадцятій годині;
- багаточисельність студентських груп у індійських вишах: до 60 осіб, що проявить неготовність студентів до контролю знань на кожному занятті;

- тривалість аудиторного заняття: не пара, не дві академічні години, а лише одна, що відбиватиметься на втомленості студентів і спонукатиме викладача до зміни видів роботи, введенні пауз, включення цікавого матеріалу до роботи на практичному занятті;
- наявність неробочих днів, пов'язаних із державними та релігійними святами в Індії (до 150 днів на рік), що буде проявлятися у нестабільному відвідуванні занять, пропусках занять без поважної причини;
- відповідність болонській системі оцінювання знань: прохідний бал – 40; найвищий бал – 100, що зумовлює необхідність коментування будь-якої іншої системи оцінювання.

Запропонований алгоритм співставлення складових навчального процесу в вищих навчальних закладах Індії та в Україні може бути запропонований при порівнянні навчального процесу у будь-яких країнах з додаванням компонентів, що зумовлюють соціальні, релігійні, культурні, історичні особливості та ті, що пов'язані з ментальністю. Таке дослідження стане у нагоді не тільки викладачам-мовникам, але й тим, хто викладає іноземним студентам спеціальні дисципліни на факультетах.

Запропонований алгоритм не вичерпує дослідження особливостей міжкультурної комунікації, що відбувається у навчальному процесі й потребує подальшого поглибленого вивчення, що забезпечить ефективність навчання іноземних студентів в іншомовному й інокультурному середовищі.

Приемы педагогического общения с иностранными учащимися на начальном этапе обучения

Матвеева Н. М.

Одесский национальный политехнический университет

г. Одесса, Украина

e-mail: n_matveeva@ukr.net

В настоящее время вопросы оптимального педагогического общения преподавателя с иностранными учащимися являются одной из важнейших проблем обучения и воспитания. От ее решения зависит уровень овладения